

Et pusterum på asylcentret

– en pædagogs oplevelse med musikterapi på Brovst Asylcenter

Helle Kirstine Stubkjær Mumm *cand. mag. i musikterapi og marte meo terapeut, ansat som netværksmedarbejder/kontaktperson ved Røde Kors Center Gribskov. Konsulentarbejde. Kontakt: hks@redcross.dk, hellemumm@hotmail.com*

Baggrund

Artiklen bygger på et telefoninterview med pædagog Inger Marie Ottesen, som leder en workshop for forældre og småbørn i Brovst kommunale asylcenter. Én formiddag om ugen er der musikterapi, som ledes af musikterapeut Mette Wiemann Gregersen. Musikterapi med traumatiserede flygtninge har fundet sted siden 90'erne i Danmark. I dag tilbydes der, udover på centret i Brovst, musikterapi for traumatiserede flygtninge ved Dansk Flygtningehjælp i Distrikt Jylland og Sjælland (Mørch 2007; Badstue 2009).

Asylliv

Trods mange gode viljer er hverdagen på et asylcenter i udgangspunktet trøstesløs og nedbrydende for de mennesker, som lever der på ubestemt tid. Når mennesker ikke har mulighed for selv at have indflydelse på deres liv, stagnerer de og opgiver at tage initiativ. Resignerer. De mister perspektiv og retning, og det bliver svært at skabe glæde.

Mor-barn workshoppen

På Brovst asylcenter tilbyder pædagog Inger Marie Ottesen en workshop fire gange om ugen. Workshoppen rummer ikke et hav af aktiviteter, den er et rum for udvikling af kvalitativt samvær. I en af de fire workshops tilbydes musikterapi, med musikterapeut Mette Wiemann Gregersen, hvor formålet er at styrke asylsøgende kvinder i

at tage ansvar for deres børn. Inger Marie Ottesen fortæller engageret om sit arbejde med kvinder og børn fra Tjetjenien, Sri Lanka, Afrika og Afghanistan – hele tiden skifter det. Lige nu er det overvejende tjetjenske kvinder som kommer til workshoppen fire formiddage om ugen med deres børn. Det er mest børn i vuggestuealderen. Ind imellem deltager også fædre. Inger Marie støtter de voksne i at forstå og sætte grænser for børnene. Hun arbejder med kvaliteten i deres kontakt. Den formiddag, hvor musikterapeut Mette Wiemann Gregersen spiller op til udfoldelse, er målsætningen således også at støtte kontakten mellem voksen og barn.

Musikkens rum – “et helle fra hverdagens trælse ting”

Musikterapeuten har et helt bestemt program som gentages hver uge, hvilket giver kvinder og børn tryghed, fortæller Inger Marie. Programmet – eller strukturen – varieres i forhold til hvad der kan lade sig gøre og tilpasses deltagernes initiativ. Fx kan der ændres i rækkefølgen, hvis de ellers ret initiativløse børn får øje på trommerne eller de store bolde og ønsker at få gang i dem. Inger Marie beskriver det sådan, at musikken og rytmerne kalder på børnene, så de bliver glade, og det smitter af på mødrene. Mødrene, som ofte er mentalt fraværende pga. problemer og tanker, vækkes af musik-

ken og børnene. De får mere fysisk ro og dermed mentalt nærvær ud af det.

Sprogbarrieren og energien

På et spørgsmål om, hvordan kvinder og børn snakker om musikterapien svarer Inger Marie, at hun jo ikke kan tale meget med dem, men hun ser en lethed over børnene og ser gladere mødre gå fra workshoppen. De er ligefrem begyndt at rulle gardiner for vinduerne og låse døren, fordi energien i rummet får nysgerrige til at kigge ind. Det vil de ikke have, i det særlige rum. Der er ofte latter og opstemthed blandt kvinder og børn, og den frimodighed er sårbar. Så lukkes varmen ud, som ellers holdes tilbage i fastlåste, forsigtige og resignerede kropssprog. De sekundært traumatiserede børn⁷ blomstrer i den direkte kontakt, der opstår, når musikterapeuten spiller og synger, beskriver Inger Marie.

Samarbejde

Musikken bliver til i et samarbejde mellem musikterapeuten Mette, Inger Marie, mødre og børn. Inger Marie sørger for at holde skik på gruppen. Hun hjælper mødre med at sætte grænser og prikker fx til en mor, når et barn er løbet væk og skal hentes tilbage. Alle sidder på gulvet sammen, de synger

godt med på de danske sange, og mødre kan fx have til opgave at holde et stort stykke stof sammen med børnene, mens bamser flyver op i luften på ordet "fri" i den tilhørende sang. Musikterapeuten sørger for den overordnede struktur og giver opmærksomhed til det enkelte barn. Hun fastholder dem i aktiviteterne, hvilket Inger Marie er imponeret over, da nogle af de børn ellers er som en sæk lopper. Og de formår at vente! Et barn, som havde været væk fra gruppen længe, kunne stadig klappe med på de helt rigtige tidspunkter i en sang.

Hvorfor musikterapi?

Til et spørgsmål om, hvorfor de i Brovst prioriterer at tilbyde musikterapi, svarer Inger Marie: "*Musik er jo fælleskulturelt. Musik rører alle mennesker følelsesmæssigt og gør mennesker afslappede og glade. Flere af deltagerne har husket musik fra deres hjemland og lånt instrumenter med ud fra workshoppen eller spillet noget, som på den måde minder dem om, at de kan noget og har ressourcer*". Inger Marie slutter med at sige, at lethed over børnene i musikterapien også mærkes inden, den går i gang. De er motiverede, når de kommer, og de ser glade ud, når man minder dem om, at der skal være musikterapi.

Musikterapeut Mette Wieman Gregersen

Mette Wieman Gregersen er cand. mag. i musikterapi fra Aalborg Universitet 2004. Hun arbejder som selvstændigt praktiserende musikterapeut i klinikfællesskabet Musikterapeuterne og som rytmikpædagog i Fjerritslev Musikskole. Foruden mødre-barn gruppen i Brovst kommunale asylcenter arbejder Mette med meget unge mødre med børn i familierapiregi samt med individuelle forløb og grupper.

⁷Begrebet bruges indenfor behandling af traumer om de berørte pårørende til en traumatiseret, som oplever traumatet indirekte via symptomer og omsorgssvigt – eller om børn der selv er primært traumatiserede og derpå udsættes for yderligere traumatisering fra traumatiserede forældre (fx Lyng 2004). Begrebet bruges desuden om reaktioner i de traumatiseredes hjælpere (fx Johnson 1998).

Mette tilføjer om sit arbejde i asylcentret: "Det, jeg har hæftet mig ved og støtter, er mødrenes reaktioner i form af spejling, matchning og affektiv afstemning i kontakten med deres børn. Det handler om den præverbale kommunikation, som er vigtig for dannelsen af den gryende selvfølelse og identitet. Børnene er som regel ikke helt alderssvarende pga. familiens situation. Jeg har ligeledes arbejdet på at skabe glæde mellem børnene og deres forældre. Det er meget vigtigt, at mødrene/fædrene kan glæde sig med og over at deres børn kan noget, og at de oplever noget særligt sammen med dem lige her og nu".

Litteratur

Badstue, M. (2009). Integration og musikterapi. *Dansk Musikterapi 6(1)*, s. 28-30

Johnson, K. (1998). *Trauma in the Lives of Children. Crisis and Stress Management Techniques for Counselors, Teachers, and*

Other Professionals. Alameda, Hunter House Publishers.

Lyng, N. (2004). *Gør mig glad igen. Mødet med det traumatiserede barn i institution og skolev*. Højbjerg, Forlaget Hovedland.

Mørch, N. H. (2007). Min arbejdsdag. *Dansk Musikterapi 4(2)*, s.39-40

Kalimba'er, lyrer og bastrommer med dejlige lyde...

Bestil direkte i internetbutikken.

Se video, hør lyden og find prisliste på www.fanfare-life.dk

KAL-SAN

Kalimba Sansula,
9 toner; pentaton.
Spiller flot og højt.
Kr. 696,- ex. moms

FLB6TP

Bas og liggetromme, 6-Tone-Padouk, med svungne tunger.
Mål: 120 x 40 x 35cm.
Kr. 7.886,- ex. moms

feeltone™

LDD

Lyre, diatonisk,
12 strenge.
Kr. 1.674,- ex. moms

Fanfare Life * fanfare-life.dk